

Podněty k zákonu o právu shromažďovacím a obecně k agendě shromažďování

Iuridicum Remedium (dále jen „IuRe“) považuje za potřebné, aby v zákoně o právu shromažďovacím byly zrušeny ty změny, k nimž došlo v prvních letech 21. století a které zhoršily dosaženou úroveň lidských práv v České republice. Konkrétně se jedná o:

1. novelu č. 259/2002 Sb., která zavedla § 7 odst. 4 ve znění: „Účastníci shromáždění nesmějí mít obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci, je-li proti shromáždění prováděn zákrok útvaru Policie České republiky,“ s čímž souvisí i delikt podle § 14 odst. 2 písm. d). IuRe se domnívá, že je-li to nezbytné, smí policie vydat příkaz k odmaskování, ale že není účelné, aby tato povinnost byla stanovena plošně a paušálně přímo ze zákona. Takové omezení lidských práv je neproporcionální, neboť demonstrující může mít legitimní důvod k tomu, aby zůstal zamaskován i během policejního zákroku.
2. novelu č. 274/2008 Sb., která změnila § 7 odst. 4 tím, že odstranila podmínku odmaskovat se pouze u policejních zákroků, takže nyní je zakázána jakákoliv demonstrace s maskami. Tato novela rovněž zavedla v § 12 odst. 5 možnost rozpustit takové shromáždění, kde jsou účastníci ozbrojeni nebo maskováni, pokud titíž nebo jiní demonstranti páchají trestné činy, ačkoliv takových účastníků může být zanedbatelné množství nebo se může jednat o provokatéry. Za individuální exces je tak trestán celý kolektiv – jedná se o uzákonění nepřijatelného kolektivního principu viny.
3. novelu č. 294/2009 Sb., která v § 11 odst. 1 prodloužila lhůtu správnímu úřadu pro možnost zákazu oznámeného shromáždění ze 3 kalendářních dnů na 3 pracovní dny. Rozšíření časového prostoru pro zákaz oznámeného shromáždění povede pouze ke zhoubné tendenci přezkoumávat účel shromáždění, ačkoliv smyslem oznámení je pouhá evidence chystaných shromáždění. Posuzovat účel shromáždění je proto v rozporu s čl. 19 odst. 2 i. f. Listiny. V § 36 rozsudku *Mladí národní demokraté v. MHMP* z 31. 8. 2009, čj. 8 As 7/2008–116, NSS: 20683,¹ sice 8. senát NSS judikoval: „Nelze nalézt rozumný důvod, proč by měl v případě rozdílného oznámeného a skutečného účelu shromáždění vést k zákazu shromáždění pouze rozpor mezi oznámeným účelem a právy chráněnými v § 10 odst. 1 shromažďovacího zákona, nikoliv však rozpor mezi skutečným účelem shromáždění a těmito právy,“ ale při tom ignoroval námitku 2. senátu NSS v *Bureš v. plzeňský magistrát* z 21. 2. 2008, čj. 2 As 17/2008–77, SJS: 1557, NSS: 16516.² „Pokud tedy správní úřad teprve poté, co marně uplynula lhůta, ve které mohl shromáždění zakázat, zjistí okolnosti, pro které se tak mělo stát, je samozřejmě možno postupovat podle ustanovení § 12 odst. 5 cit. zákona, tzn. rozpustit takové shromáždění, jestliže se podstatně odchýlilo od oznámeného účelu takovým způsobem, že v průběhu shromáždění nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz.“ Válka mezi 8. a 2. senátem NSS tak pokračuje. Zastaví ji zřejmě až rozšířený senát, když se k němu nějaká causa dostane.

¹ <http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=anonymZneni&id=20683>

² <http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=anonymZneni&id=16516>

Podpořili nás:

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Trust for Civil Society in Central & Eastern Europe

Open Society Fund Praha

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

nadace rozvoje
občanské společnosti

norway
grants

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci
Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu
prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

IURIDICUM REMEDIUM

Iuridicum Remedium, o.s se sídlem Vírská 14/278, 198 00 Praha 9, IČO: 265 34 487

Kancelář: U Průhonu 23/1201, 170 00 Praha 7, tel/fax: +420 222 515 564

e-mail: iure@iure.cz, web: <http://www.iure.org>

<http://www.slidilove.cz>

Ze svého poradenství může luRe učinit tyto závěry:

1. Správní úřady nerozumějí tomu, jaký je účel a smysl oznamování shromáždění. Je to prostá evidence, aby veřejná správa měla přehled, která shromáždění se konají, a mohla je dle svého uvážení monitorovat. Účelem tohoto evidenčního řízení není nalézat skutečný účel shromáždění. Má být neformální a rychlé.
2. Správní úřady resignují na rozpuštění shromáždění podle § 12 shromažďovacího zákona, protože mají obavy svou pravomoc využívat. Snaží se věc vyřešit administrativně, od stolu, na základě zákazu shromáždění, ačkoliv skutkové podstaty pro zákaz nejsou naplněny.
3. Nejčastěji jsou zneužívány důvody pro zákaz shromáždění podle § 10 odst. 2 písm. a) shromažďovacího zákona, který zní: „Úřad shromáždění zakáže též tehdy, jestliže se má konat na místě, kde by účastníkům hrozilo závažné nebezpečí pro jejich zdraví“ a podle § 10 odst. 3 shromažďovacího zákona, který zní: „Úřad může shromáždění zakázat, má-li být konáno v místě, kde by nutné omezení dopravy a zásobování bylo v závažném rozporu se zájmem obyvatelstva, lze-li bez nepřiměřených obtíží konat shromáždění jinde, aniž by se tím zmařil oznámený účel shromáždění,“ ačkoliv správní úřad dobře ví, že se na stejném místě ve stejnou dobu již demonstrace bez problémů konaly.
4. Chronická je snaha správních úřadů považovat shromáždění za zvláštní užívání pozemní komunikace, ačkoliv se jedná o typické obecné užívání. Někdy jsou důvodem k chybnému subsumování shromáždění pod zvláštní užívání akcesorické činnosti, jako je ozvučení demonstrace či alegorické vozy.
5. luRe se setkala i s tím, že zvláštní užívání pozemní komunikace bylo považováno za právní důvod, který změnil status veřejného prostranství na neveřejné.
6. Ustanovení § 43 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, bylo zneužito jako rozhodnutí o zvláštním užívání pozemní komunikace, ačkoliv se jedná o pouhou regulaci bezprostředního zákroku, jímž je konkrétnímu policistovi dána možnost vyloučit konkrétnímu člověku k přístupu na určené místo.
7. Správní úřady si stěžují na krátkost lhůt, protože nepřerušují řízení. Pokud se do lhůt pro činnost správních úřadů započítává i doba, v níž reaguje oznamovatel, je zjevné, že zákonem stanovené krátké lhůty nelze splnit.
8. Správní úřady neuvádějí ustanovení, podle nichž postupují, takže oznamovatelé musejí obtížně dešifrovat, jaký úkon byl vůči nim učiněn.
9. Právní závěry správních úřadů nejsou odůvodňovány, např. nedostatečnost počtu pořadatelů. Není tak respektován § 6 odst. 6 shromažďovacího zákona, neboť **zajišťování veřejného pořádku patří k prvořadým úkolům policie.**
10. Správní úřady často fabulují, tj. postulují hypotetický skutkový stav, aniž by k tomu měly oporu v dokazování.
11. Pořádkové lhůty nejsou stanovovány přesným termínem, nýbrž vágně.

V Praze dne 10. února 2010

Podpořili nás:

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Trust for Civil Society in Central & Eastern Europe

Open Society Fund Praha

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

nadace rozvoje
občanské společnosti

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci
Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu
prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.